

[Undervisningsministeren.]

riet har jo ingen muligheder for at komme i forbindelse med en eller anden skjult reserve af faglærere, og ifølge de modtagne oplysninger fra kommunerne, der kender de lokale forhold, findes der altså heller ikke en sådan reserve.

Kommunerne er i forbindelse med undersøgelsen samtidig blevet spurgt om mulighederne for inddragelse i undervisningen af gifte lærerinder, der i øjeblikket ikke er beskæftiget ved undervisning. På dette område var resultatet endnu mere negativt, idet der efter de foreliggende oplysninger praktisk taget ikke findes gifte lærerinder, som kunne ønske ansættelse i folkeskolen. 12 amter oplyser således, at der ingen mulighed er for ansættelse af flere gifte lærerinder. I andre amter anser man mulighederne herfor for overordentlig ringe. Et enkelt amt oplyser, at 6 gifte lærerinder i løbet af en kortere årrække vil søge ansættelse i folkeskolen.

Der findes muligvis en del gifte lærerinder, som opfylder betingelserne for at opnå nedsat timetal, men som på grund af sambeskatningsreglerne ikke ønsker at påtage sig lønnet undervisningsarbejde. En inddragelse af disse lærerinder i folkeskolen vil efter alt at dømme kun kunne gennemføres ved en ændring eller lempelse af reglerne om sambeskatning, men en sådan ændring kan naturligvis kun foretages i forbindelse med en generel løsning af dette problem. En særordning for lærerkræfter er selvsagt utænkelig.

Blandt foranstaltningerne mod lærermangelen må også nævnes lærernes overtimer. Hidtil er et stort antal lærerembeder blevet bestridt ved læsning af overtimer. I kommuner, hvor antallet af embeder var højere end tilladt efter rationeringen, er sådanne ved overtimer læste embeder blevet nedlagt, og de kan ikke genoprettes og besættes, så længe de ekstraordinære foranstaltninger opretholdes. Men lærerne læser fortsat overtimer og bidrager herved til, at disse kommuner kan undgå eller begrænse nedskæringer af deres undervisningsplaner. I andre kommuner, hvor man hidtil ikke har haft så mange lærere ansat som tilladt efter rationeringen, og hvor det ikke er muligt for tiden at få alle normerede embe-

der besat, vil overtimerne derimod i første række blive anvendt til besøgelse af de ledige embeder.

Jeg har indtil nu beskæftiget mig med den øjeblikkelige situation, med virkningerne af de indførte skærpede normeringsregler og med de foranstaltninger, der i øvrigt er truffet til lempelse af den øjeblikkelige lærermangel.

Ministeriet har anset det for nødvendigt også at få nærmere klaring over lærerbeholdet på længere sigt og har derfor som tidligere nævnt i forbindelse med den landsomfattende undersøgelse bedt kommunerne om oplysning om det forventede elevtal, klassetal og lærerbehold for perioden frem til 1980.

Kommunerne er anmodet om at give oplysning om antallet af skolebørn, herunder børn, der ventes at søge friskoler, efterskoler, private realskoler og gymnasieskolens realafdelinger i årene 1965, 1970, 1975 og 1980. Man har endvidere for disse år udbedt sig oplysning om antallet af klasser og om det antal lærere, der må forventes at blive brug for. Ved de af kommunerne foretagne beregninger er de samme forudsætninger lagt til grund med hensyn til lærerforbrug pr. klasse og indførelse af 8., 9. og 10. skoleår som i det økonomiske sekretariats beregning. Kommunerne er endvidere anmodet om i det omfang, det er muligt, at tage hensyn til den forventede befolkningsudvikling. Hvad 8. og 9. klasse angår, bemærkes, at ganske uanset spørgsmålet om en udvidet undervisningspligt vil den procentdel af børnene, der fortsætter i 8. og 9. klasse, stadig være stigende.

På trods af de store anstrengelser, som de kommunale og amtskommunale myndigheder har gjort sig, er det selvfølgelig klart, at denne slags overslag altid er behæftet med usikkerhed. Denne usikkerhed knytter sig især til elevtallene, hvor antallet af til- og fraflyttede kan få ganske afgørende betydning. Det er derimod givet, at organiseringen af undervisningen på forskellige trin og inden for bestemte geografiske områder i langt højere grad lader sig bedømme, selv en del år ud i fremtiden. Den nødvendige revision af elevtallene, som man har udført, har derfor støttet sig på de foreliggende oplysninger om skolevæsenets op-